

I. Sezname in registri izvedencev

Register sodnih izvedencev vodi ministrstvo za pravosodje. Register razlikuje med izvedenci za 12 področij. Vsem strokovnjakom in javnosti je na voljo [tukaj](#). Čeprav je bil register vzpostavljen za kazenske in upravne zadeve, se uporablja tudi za civilne in gospodarske zadeve. Sodiščem ni treba imenovati izvedencev, vpisanih v register, vendar običajno storijo tako.

Strokovnjaki vlogo za vpis na seznam vložijo pri ministrstvu za pravosodje. Popolna vloga (vključno z diplomom z zadevnega področja, dokazili o poklicnih izkušnjah, življenjepisom in izpiskom iz kazenske evidence) se pošlje ministrstvu za pravosodje, ki nato začne postopek preverjanja, med drugim zanesljivosti izvedenca. Minister odloči o tem, ali se izvedenec vpiše v register, tako da preveri kandidatovo usposobljenost (vključno z diplomami s področja in nadaljnjim izobraževanjem) in izkušnje. Če se dovoli vpis v register, morajo izvedenci zapriseči na sodišču.

Ko ministrstvo za pravosodje imenuje izvedenca in ta zapriseže na sodišču, se vsebina registra objavi v luksemburškem uradnem listu. Izvedenci po vpisu v register nimajo posebnih obveznosti. Ministrstvu jim ni treba pošiljati nobenih poročil o dejavnosti. Prav tako se jim ni treba strokovno izpopolnjevati. Register se redno posodablja.

Izvedencem se lahko odvzame pravica opravljati delo izvedenca, če kršijo svoje obveznosti ali pravila poklicne etike ali iz drugih resnih razlogov. Taki razlogi nastopijo, če ne izpolnjujejo več zahtevane usposobljenosti, če je bilo ugotovljeno, da zanemarjajo svoje dolžnosti, ali če ne izkazujejo več zahtevane zanesljivosti, npr. so bili spoznani za krive kaznivega dejanja. Izvedenec se razreši z odločbo ministra po tem, ko je ta pridobil mnenje državnega tožilca in zaslišal zadevnega izvedenca. Razrešitev se opravi v obliki odvzema pravice z ministrskim odlokom, ki se lahko izpodbija pred upravnim sodiščem. Za izvedence ni posebnega kodeksa ravnanja ali etičnega kodeksa. Vendar pa je treba upoštevati etične ali druge poklicne kodekse, ki se uporabljajo za konkretni poklic izvedenca.

II. Kvalifikacije izvedencev

Izvedenci morajo pridobiti določeno raven izobrazbe na svojem strokovnem področju, da lahko uporabljajo naziv izvedenec. Taka raven izobrazbe je nujna za njihov vpis v register izvedencev, ki ga vodi ministrstvo za pravosodje. Izvedencem ni treba biti član strokovnega organa, da bi opravljali delo izvedencev, niti redno izpopolnjevati svojega znanja in veščin (sistema stalnega strokovnega izpopolnjevanja ni, vendar se lahko izvedenci usposablajo prostovoljno).

III. Plačilo izvedencev

Plačilo izvedencev je določeno z uredbo. V posebnih primerih, zlasti če je naloga izvedenca posebno zapletena, lahko sodišče odloči, da ne bo uporabilo zakonsko določene tarife. V praksi izvedenci običajno od strank zahtevajo, naj potrdijo plačilo višjega zneska, kot je zakonsko določena tarifa. V civilnih zadevah, v katerih izvedenca imenuje sodišče, mora ena stranka izvedenca plačati vnaprej. Izvedenci lahko prejmejo predujem za nagrado, ki presega zakonsko določeno tarifo. Vendar sodišče ob koncu postopka v vsebinski sodbi odloči, kdo nosi končno breme stroškov. Breme stroškov se lahko razdeli med stranke. Stranke lahko pridobijo pravno pomoč za plačilo izvedenca po predpisanih tarifah.

V kazenskih zadevah predujem za stroške vedno plača država. Toženec mora plačilo za izvedenca kriti samo, če je obsojen. Plačilo izvedencev, ki jih zahteva tožilec, lahko prav tako krije država.

IV. Odgovornost izvedencev

Posebna pravila o odgovornosti izvedencev ni. Njihovo delovanje torej urejajo splošna odškodninska in pogodbeno pravila. S takimi pravili ni določena nobena omejitev odgovornosti. Kritje morebitne odgovornosti izvedenca z zavarovanjem poklicne odgovornosti ni obvezno.

V. Dodatne informacije o izvedenskih postopkih

Imenovanje izvedencev je urejeno s posebnim zakonom z dne 7. julija 1971, tj. „loi du 7 juillet 1971 portant en matière répressive et administrative, institution d'experts, de traducteurs et d'interprètes assermentés et complétant les dispositions légales relatives à l'assermentation des experts, traducteurs et interprètes“. Ta zakon velja samo za kazenske in upravne zadeve. Za civilne zadeve ni posebnega zakona. Upoštevne so nekatere določbe zakonika o kazenskem postopku ali zakonika o civilnem postopku ter splošni zakon o upravnem postopku z dne 21. junija 1999, tj. „loi du 21 juin 1999 portant règlement de procédure devant les juridictions administratives“.

Med postopki imenovanja izvedencev v civilnih, upravnih in kazenskih zadevah ni bistvenih razlik. Vendar ima v kazenskih zadevah toženec širše pravice kot v drugih zadevah. Velika večina sodnih izvedencev je imenovana v predhodnem postopku, tj. pred sojenjem. Vsaj polovica zahtev za imenovanje izvedenca je vložena v predhodnem postopku. Imenovanje izvedencev med glavnim postopkom ni običajno.

1. Imenovanje izvedencev

V Luksemburgu sodne izvedence imenujejo sodišča ali pa jih najamejo stranke. Samo sodniki lahko imenujejo izvedence s statusom sodnih izvedencev, in sicer na zahtevo strank ali po uradni dolžnosti. V kazenskih zadevah preiskovalni sodnik („juge d'instruction“) pogosto imenuje izvedenca, in sicer na zahtevo toženca ali tožilca. Preiskovalni sodnik lahko izvedenca imenuje tudi po uradni dolžnosti. Ker je odločitev preiskovalnega sodnika predhodna odločitev, se načelo kontradiktornega postopka ne uporablja.

V kazenskem pravu obstajajo posebna pravila za soizvedence ali nasprotno izvedence, ki so na razpolago tožencu.

V civilnih, gospodarskih in upravnih zadevah je lahko izvedenec v posebno nujnih primerih imenovan pred sojenjem.

(a) Imenovanje s strani sodišča

V glavnem postopku sodišče imenuje sodnega izvedenca, kadar potrebuje nasvet glede strokovnih vprašanj, ki se pojavijo med postopkom. Sodišča lahko to storijo na zahtevo strank ali po uradni dolžnosti. Izvedenci morajo sporočiti kakršno koli navzkrižje interesov s stranko.

Izvedenec je lahko imenovan pred sojenjem, če je zadeva nujna ali če je izvedensko znanje potrebno za prihodnje vsebinsko razsojanje v sporu. Imenovanje izvedenca v tej predhodni fazi je edini namen postopka, stranke pa morajo za to vložiti posebno vlogo. Na splošno se ta postopek ne sme začeti, ne da bi imel toženec priložnost, da ga zasliši sodnik. V izjemno nujnih primerih se lahko sodni izvedenci imenujejo takoj, toda v takem primeru mora imeti toženec priložnost biti zaslišan pozneje.

Ko stranke zaprosijo za imenovanje sodnega izvedenca ali podajo pripombe na predlog sodišča za imenovanje določenega izvedenca, lahko predlagajo imena oziroma soglašajo z imenovanjem določenega izvedenca. Če se sodišče odloči, da bo imenovalo izvedenca po uradni dolžnosti, mora pred sprejetjem take odločitve o tem obvestiti stranke in jih pozvati k predložitvi pripomb. Sodiščem ni treba imenovati izvedencev, ki so vpisani v register izvedencev, čeprav je to običajna praksa.

(b) Imenovanje s strani strank

Medtem ko stranke nikoli ne imenujejo sodnih izvedencev, pa so lahko vključene v imenovanje izvedenca s strani sodišča. Stranke se lahko dogovorijo o nalogi izvedenca, bremenu stroškov in celo o določenem izvedencu. Nato izbranemu izvedencu pošljejo skupno pismo o imenovanju. Če se obe stranki strinjata, lahko sodnik dovoli imenovanje navedenega izvedenca. To se zelo pogosto zgodi v predhodnem postopku.

2. Postopek (civilni)

Sodni izvedenec po svojem imenovanju skliče stranke, da bi se z njimi pogovoril o zadevi. Izvedenci s strankami običajno komunicirajo prek odvetnikov in tudi obveščajo sodišče o poteku dogodkov. Posebnih pravil o tem ni, razen zahteve, da se vedno upošteva načelo kontradiktornega postopka: vsaka stranka ima pravico vedno in v zvezi z vsemi vidiki zadeve izraziti svoje stališče.

Obstajata dve odstopanji od tega načela. Ti se nanašata na izvedenčeve preiskave povsem dejanskih vidikov in preiskave, ki posegajo v zasebno sfero (tj. zdravniški pregled). Vendar mora v teh primerih izvedenec pred dokončanjem svojega poročila rezultate preiskav predstaviti drugim strankam.

Potek izvedenčevih preiskav spremlja pristojno sodišče. Sodišče se lahko, kadar prejme zahtevek v zvezi s tem, strinja, da izvedenec ni dovolj usposobljen, in imenuje drugega izvedenca. Ker je v večini primerov imenovan samo en izvedenec, ni postopka, v skladu s katerim bi bil pred sojenjem opravljen sestanek z izvedencem, da bi se vprašanja omejila.

(a) Izvedensko poročilo

Izvedenec predloži pisno poročilo. Izvedencu v poročilu ni treba upoštevati posebne strukture. Izvedenec mora svojo nalogo opraviti vestno in ob upoštevanju načela kontradiktornega postopka. Obravnavati mora vsa dejanska vprašanja, ki jih vključuje njegova naloga, ne sme pa odgovarjati na pravna vprašanja. Pooblastilo izvedenca omeji sodišče, razen v postopkih, v katerih so izvedenca imenovalе stranke brez posredovanja sodnika in v katerih bo obravnaval pomisleke strank.

Predhodno poročilo ni obvezno, vendar se lahko predloži, če je to potrebno zaradi okoliščin posamezne zadeve. To velja zlasti, če se med izvajanjem naloge pojavijo nova vprašanja ali če stranke ne sodelujejo z izvedencem.

Primeri, v katerih mora izvedenec izdelati dodatno poročilo, so redki. To se lahko zgodi, če izvedenec ni odgovoril na vsa vprašanja, vključena v njegovo nalogo, ali če se pozneje pojavijo dodatna vprašanja. Sodišče bo izdalo novo odredbo, v kateri bo navedlo potrebo po dodatnem poročilu in opredelilo vprašanja, na katera je treba odgovoriti. Stranke lahko pri sodniku vložijo zahtevo za dodatna pojasnila. Vendar je v praksi bolj verjetno, da bo imenovan drug izvedenec, odvisno od tega, kako zadovoljne so stranke s prvim poročilom.

Poročila izvedencev se lahko izpodbijajo z izjavami strank in nasprotnim izvedenskim mnenjem. Sodišče ni zavezano upoštevati mnenja, izraženega v izvedenskem poročilu. V skladu s sodno prakso lahko sodišče odstopa od mnenja izvedenca, če za to obstajajo utemeljeni razlogi, tj. če ena ali obe stranki dokažeta, da se izvedenec moti. Kontradiktorna poročila imajo enako dokazno vrednost, ne glede na to, ali je izvedenca imenovalo sodišče ali pa so ga imenovalе stranke. Poročila, ki jih predloži ena stranka, ali kontradiktorna poročila in poročila, ki jih je izvedenec izdelal, ne da bi upošteval načelo kontradiktornega postopka, se lahko predložijo in obravnavajo na obravnavi, vendar nimajo enake dokazne vrednosti kot poročila, izdelana ob upoštevanju tega načela.

(b) Obravnava na sodišču

Izvedencem se ni treba udeležiti nobene predhodne obravnave. Obravnave se morajo udeležiti, da po predložitvi poročila odgovorijo na vprašanja sodišča. Na sodišču ne bodo navzkrižno zaslišani.

Tukaj predstavljene informacije so bile zbrane v okviru projekta „Poišči izvedenca“ iz stikov po posameznih državah, ki jih je zbral [Evropski inštitut za sodno izvedenstvo in sodne izvedence \(EEEI\)](#).

Zadnja posodobitev: 16/10/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.